

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@npres.nl>
Sent: Tue, 27 May 2025 10:59:53 +0200
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@provincie-utrecht.nl>
Subject: FW: Infrasoos geluid aan de Helpdesk Wind op Land
Attachments: broschuere_infraschall.pdf

Ho!

Hier alvast reactie van 5.1.2.e ik moet er nog goed naar kijken (en actie op ondernemen...)

Groet,

5.1.2.e
Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 27 mei 2025 09:49
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@npres.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@rivm.nl>; 5.1.2.e @ggdru.nl <5.1.2.e@ggdru.nl>
Onderwerp: RE: Infrasoos geluid aan de Helpdesk Wind op Land

Ha 5.1.2.e

Die tekst kan inderdaad beter. Over infrasoos geluid is al best wat bekend, alleen niet altijd van windturbines maar ook onderzoek van andere geluidbronnen. En met de huidige nadruk die weer op dit onderwerp is komen liggen is meer uitleg nodig.

In [Gezondheidseffecten van windturbinegeluid](#) staat een uitgebreid overzicht van alle onderzoek naar LFG en infrasoos geluid van windturbines (en andere geluidbronnen) tot 2020. Dat is best een moeilijk te lezen hoofdstuk (3.1 – 3.3) en in de conclusie in hoofdstuk 4 gaan de auteurs er weer diep op in. Ze vatten dit uiteindelijk als volgt samen:

‘Dit brengt ons tot de conclusie dat laagfrequent geluid deel uitmaakt van het totale geluid van windturbines en dezelfde effecten als audiogeluid heeft: het kan storend zijn en kan effecten hebben op het inslapen en de slaap zelf. Als het chronisch te horen is, kan het leiden tot verdere gezondheidseffecten. Dit geldt ook voor andere geluidbronnen, zoals weg-, spoorweg- of luchtverkeer. Omdat laagfrequent geluid slechts in beperkte mate verzwakt, wordt dit op grotere afstand en in woningen relatief dominanter. Infrageluid verzwakt zelfs nog minder, maar infrageluid dat afkomstig is van windturbines en wordt geproduceerd op de gebruikelijke afstand van woningen is te zwak om door de mens te kunnen worden ervaren.’

DAARNA is echter het Duitse onderzoek verschenen (2022) waar nu zo grif naar verwezen wordt. De onderzoekers wijden vervolgens in 2024 een heel rapport aan infrasoos geluid (https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/11850/publikationen/112_2024_texte_infrasound.pdf). Bij dat rapport hoort een informatiecampagne van het Umwelt Bundesamt waarvan bijgevoegde brochure een publiekssamenvatting is. Ik weet niet hoe goed jouw Duits is, maar die brochure is zeer lezenswaardig en gaat ook over mis- en desinformatie over windturbines. Kunnen we ook als inbreng gebruiken voor de volgende sessie daarover.

Op pagina 15 van de brochure staat een Q&A over infrasoos geluid van windturbines. Ik stel voor dat NPRES die tekst als basis gebruikt om de webtekst over infrasoos geluid te verbeteren en uit te breiden. Als dat nodig is kan ik voor een vertaling zorgen en meelesen/schrijven aan de tekst.

Groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

GGD Amsterdam

5.1.2.e 5.1.2.e @ggd.amsterdam.nl

Ma

Di

Wo

Do

Vr

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@npres.nl>

Verzonden: maandag 26 mei 2025 15:57

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@ggd.amsterdam.nl>

Onderwerp: Re: Infrasoone geluid aan de Helpdesk Wind op Land

PS: provincie Utrecht wil ook graag weten wat de bron is van de info. Ik zou zeggen: Expertisepunt. Of is er een wetenschappelijke bron?

Groet,

5.1.2.e

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@npres.nl>

Verzonden: maandag 26 mei 2025 10:59

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@ggd.amsterdam.nl>

Onderwerp: Infrasoone geluid aan de Helpdesk Wind op Land

Hoi 5.1.2.e

Ging het webinar goed vorige week? Ik heb de link opgevraagd bij 5.1.2.e van provincie Utrecht en ga het zeker terugkijken.

Iets anders: iemand anders van provincie Utrecht (5.1.2.e) vroeg naar de bron van deze tekst over infrasoongeluid op [deze pagina op de Helpdesk Wind op Land](#). Daar staat (ooit door jou geschreven):

Infrasoon geluid / infrageluid

Over infrasoongeluid of infrageluid, is nog weinig bekend. Infrageluid zijn trillingen met zo'n lage frequentie, lager dan 20 geluidsgolven per seconde, dat mensen ze pas bij hele hoge geluidsniveaus kunnen horen of voelen. Infrageluid door windturbines is heel zwak. De verwachting is daarom niet dat dit bijdraagt aan de overlast.

In de annotatie n.a.v. 5.1.2.e in Woerden las ik:

Geluid onder de 20 Hz (infrasoongeluid) is niet hoorbaar voor het menselijke oor (gevoelig voor frequenties tussen 20 en 20.000 Hz). Hoewel sommigen wijzen op mogelijk schadelijke effecten als infrasoongeluid en trillingen bij omwonenden binnenkomen is hiervoor (nog) geen epidemiologisch bewijslast.

Vraag aan jou: klopt mijn eerste cursieve tekst nog (het komt op zich goed overeen) of zullen we dat nog wat aanscherpen? Dan graag een suggestie.

Dank!

5.1.2.e

Met vriendelijke groeten,

5.1.2.e

Communicatieadviseur Helpdesk Wind op Land

M: 5.1.2.e

@: 5.1.2.e [@npres.nl](#)

W: [www.regionale-energiestrategie.nl](#) / [www.helpdeskwindopland.nl](#)